

אוניברסיטת בן-גוריון
הפקולטה למדעי הרוח והחברה
המחלקה לתקשורת

נראות במיעוט: מיעוט הייצוג וייצוג המיעוטים בתקשורת

ד"ר נלי אליאס

סמינר : 4 נ"ז

תשס"ו

מטרת הקורס הינה להתחקות אחר תפקידה של תקשורת ההמונים ביצירה, הפצה ושעתוק של דימויים וסטריאוטיפים אודות קבוצות המיעוט בחברה, עם דגש מיוחד על מיעוטים אתניים ומהגרים. הקורס יעסוק בשאלות כיצד תקשורת מבנה את הנראות של קבוצות המיעוט, כיצד ייצוגים תקשורתיים מעצבים את דעת הרוב ביחס למיעוטים וכיצד מיעוטים עצמם תופסים את ייצוגם התקשורתי. הקורס יתמקד במחקרים עדכניים שנעשו בישראל תוך השוואה עם מדינות אירופה וארה"ב.

דוא"ל:

enelly@bgu.ac.il

בפניה באמצעות הדוא"ל יש לציין את נושא הפניה.

חובות הקורס:

- הצגת רפרט – 10% מהציון
- עבודה סמינריונית אמפירית – 90%

נושאים של הקורס:

1. "הזר", "האחר" ו"הנראה"

באבא, ה. (1994). שאלת האחר: הבדל הפליה ושיח פוסט-קולוניאליסטי. תיאוריה וביקורת 5, 144-157.

Hall, S. (1997). The spectacle of the "other". In: S. Hall (ed.), Representation: Cultural representations and signifying practices. London: Sage.

2. השעשים בחברה הישראלית

קימרלינג, ב. (2004). מהגרים, מתיישבים, ילידים, תל-אביב: עם עובד, פרקים: 6,8,9.

3. תפקידה של התקשורת בהבניית האחר

Cottle, S. (2002). Ethnic Minorities and the Media. Buckingham, UK: Open University Press.

Gross, L. (2003). Minorities, Majorities and the Media.

בתוך ליבס, ת. וטלמון, מ. (עורכות). תקשורת כתרבות. כרך ב, האוניברסיטה הפתוחה, עע, 135-150.

- ישובי, נ. (2001). הדרה ודימוי שלילי: אי-שוויון בתקשורת הישראלית, ירושלים.

4. ה"אחרים" בסרטים הישראלים בשנות הארבעים והחמישים

גרץ, נ. (1998). ה"אחרים" בסרטים הישראלים בשנות הארבעים והחמישים: ניצולי שואה, ערבי, נשים. בתוך: גרץ, לובין ונאמן (עורכים), מבטים פיקטיביים על קולנוע ישראלי, תל-אביב.

5. מסרטי הבורקס ועד ללימור ב"רק בישראל"

- לוישיצקי, י. (1996). אוטנטיות במשבר: שחור ואתניות הישראלית החדשה. בתוך ליבס, ת. וטלמון, מ. (עורכות), תקשורת כתרבות, כרך ב.

- מזרחי, א. (2003). "לימור (אורנה בנאי)" בתוך: ברעם, נ. (עורך), אדוני התרבות: אנטומיה של יצרני תרבות ישראלים, תל-אביב: עם עובד.

- שוחט, א. (1991), "ה"בורקס" והפרזנטציה של המזרחיות" בתוך: שוחט, א. (עורכת), הקולנוע הישראלי היסטוריה ואידאולוגיה, ירושלים: ברירות.

6. ייצוג ערבים בתקשורת הישראלית

- פירסט, ע. (2001). "הטוב, הרע והנעדר: מגמות סותרות ביחס לערבים בתקשורת הישראלית", פנים, 17.

- עסאם אבו-ריה, אלי אבהרם וגדי וולספלד (1998). האוכלוסייה הערבית בעיתונות העברית. נייר עמדה, מס. 23 גבעת חביבה.

7. ייצוגים של מהגרים בתקשורת הרוב

Gillespie, M. (1995). Television, ethnicity and cultural change. London: Routledge.

Hussan, M. (2000). Islam, Media and Minorities in Denmark. Current Sociology, 48(4): 95-116.

Keshishian, F. (2000). Acculturation, Communication, and the U.S. Mass Media: The Experience of an Iranian Immigrant. The Howard Journal of Communication, 11, 93-106.

Lemish, D. (2000). The Whore and the Other: Israeli Images of Female Immigrants from the Former USSR. Gender & Society, 14, 2: 333-349.

8. המרכז והפריפריה

אברהם, א. (2001). ישראל הסמויה מעיני התקשורת, ירושלים: אקדמון. ע"ע 11-19, 93-123.

9. מיעוטים מגדריים

- רז, י. (1998), הקול והגוף ההומוסקסואלי בקולנוע הישראלי: אזרח אמריקאי ואפטר. בתוך: גרץ, לובין ונאמן (עורכים), מבטים פיקטיביים על קולנוע ישראלי, תל-אביב: האוניברסיטה הפתוחה.

- קמה, ע. (2002). "אם שמים אותי על המסך, משמע אני קיים": דרכי התמודדות של הומואים עם הכחדתם הסמלית הנתפסת. סוציולוגיה ישראלית, 4(1), 143-191.

Fejes, F. and Petrich, K. (1993). Invisibility, Homophobia, and Heterosexism: Lesbians, Gays and the Media. Critical Studies in Mass Communication, 10 (4), 396-422.

10. נשים

- וימן, ג. (2000). מגדר ופרסומת: נשים וגברים בתשדירי הפרסומת הטלוויזיונית בישראל.

מגמות. כרך מ', מס' 3. ע"ע 466-485.

- למיש, ד. (2002). המדיה, הזונה והמדונה. פנים, 22: 84-93.

11. "נראות בהפקה" - היבטים הפקתיים של ייצוג מיעוטים

גינזבורג, ל. (2005). נראות בהפקה. המאמר הוצג בסדנת חוקרים "הגירה וזהות", מכון ון-ליר, ירושלים.

12. מיעוטים בפריים-טיים - תמונת המצב בשנות ה-2000

אברהם, א., פירסט, ע. ואלפנט-לפלר, נ. (2004). הנעדרים והנוכחים בזמן צפיית שיא: מגוון

תרבותי בשידורי הטלוויזיה המסחריים בישראל. הרשות השנייה. [נמצא באתר הרשות]

13. סיכום הסמסטר